

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:

Egész évre 4 frt — kr.
Félévre 2 frt — kr.
Negyedévre 1 frt — kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket jutányosan számítunk.

Hivatalos hirdetéseknek 100 szög 1 frtért közöltnék.

Kincstári bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

Hirdetéseket s előfizetéseket felvesz Landesmann M. könyvkereskedése S.-a-Ujhelyben.

SÁTORALJA

Zemplénnvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető közlemények s az előfizetési pénzek, hirdetési kéziratok s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők:

Sárospatak, Kovacs-utca 176. sz.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el.

Nyiltér minden sora 20 kr.

FELELOS SZERKESZTŐ ES KIADÓ-TULAJDONOS:

STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ:

RÉZ LÁSZLÓ.

Iparos ifjak önképző-köre.

A jelen század egyik legfontosabb szociálpolitikai kérdéséről, az iparosok önképzéséről már megemlékeztem egyszer lapom ez évi folyamában.

Ugy látszik, hogy szavam pusztaságba kiáltott szó volt, melynek nem akadt meghallgatója.

Elmondtam akkor, hogy az emberi társadalom boldogulásának előhaladására nem elegendő, hogy törekedjünk egyik napról a másikra megkeresni kenyérünket, hanem az is szükséges, hogy fejlesszük magunkat, — tanuljunk. Azt is elmondtam akkor, hogy az iparosnak a maga nehéz kenyérkeresete mellett kevés ideje jut az önképzésre s rendszer, magasabb foku ismereteknek megszerzésére, de erre nincs is szükség, mert a mi tudás az iparosnak pályája betöltéséhez szükségeltetik, azt megadja neki máséveiben az iparos tanonciskola; hanem az a fő, hogy az itt megszerzett ismeretek az iparossegédi idő alatt ne maradjanak parlagon, hanem folyton fejlesztésnek, gyarapításnak.

Azt ki kell jelentenem, hogy — nézetem szerint — első sorban nem is szorosan vett tudományos képzetetésre van szükség, — az iparosnak a tudományos képzettség megszerzésére ideje nincs — de arra van szükség, hogy az úgynevezett általános műveltség megszerzésére alkalom adassék az iparosnak, hogy a korral haladni képes legyen ő is; hogy

ne legyen elmaradott ember, a kit a napi események érintetlenül hagynak s a ki nem törődik az emberi nem előhaladásával, sőt ellenkezőleg, maga is passzív legalább saját önképzése folytán vegyen részt az emberiség előhaladásának óriási folyamatában.

Ne zárkózzék el a világ eseményeinek tudása elől, hanem vágygíj megszerzeni azokat a lelkeknek nemesebb indultait hozza rezgésbe általok.

Hogyan érhetni el mindezeket? Elmondom úgy, ahogyan én elgondolom. Mondja el más is, de aztán tegyünk is e tekintetben, hogy a társadalom ideálját mentől hamarabb megvalósíthassuk.

Alakítsunk iparos önképzőkört. Arra már nem igen lehet szükség, hogy az önálló iparosokat, többnyire idős férfiakat vonjunk e kör szorosabb határai köré, mert hisz ők már részben a régi elvek képviselői és saját magukon való erőszak-tétel nélkül nem állhatnának az újabb eszmék harcainak sorompóiba, de azért a pártolás, az eszme fontosságának megértése által első sorban ők tehetnének e téren legtöbbet.

Az iparos ifjak önképző körét nem gondolom a szablonos iskolázás kötelmei közé szorított parancsszóra történő tanulásnak, hanem a nemesebb passziók felköltése folytán önálló kedvvel, erőszakkal nélkül történő műveltségvágyak. Felolvasások rendezése az iparos ifjak körében, iparossegédek olvasóköre s az ipar ittmívelt ágaira is kiterjedő, de azért szórakoztató könyvtár, ezek volná-

nak az eszközök, melyek által én elérhetni vélem e rendkívül fontos eszme kivitelét.

Tudom sokan vannak, kik e terv elébe vetik gánesoló szavukat, kik kicsinlő mosolygással, lenéző fitymálással nevetik ki szavaimat, de minden nemes eszme a gánesolók közt tör utat magának, s közülök hódítja aztán hiveit. Mert gondolkják meg azok, kik a gánes szavát veszik ajkaikra, hogy e dologban nem egy-két esztendő kérdése fog altatni, ebben a jövőnd minden reménysége, a boldogulás minden eleme van benne s ezért messze kiható fontosságú kérdés ez.

Magyarország ezredéves lételének fényes ünneppélylvel készül világra szóló kifejezést adni, de az új ezredév hajnalán ma is vannak iparosok, kik nemesnek tisztában a betűvetés művészetével s lelkek a tempa elfásultság, vagy elkeseredés rémeinek van martaléki dova.

Gondolkják meg a kicsinyesen mosolygók, hogy az emberiség igényei napról-napra fejlődnek s ez igények el fogják tiporni azokat, a kik saját nagyságuk bálványozásába elmerülve az emberiség haladó szekerének küllőibe kapaszkodnak. Felhők vannak az emberi társadalom fejlődésének egén s a késedelmzőker, maradiákat fogják e felhők vilámai legelőszőr sújtani. A szocializmus egyre terjed, talaja a tudatlanság, eszkeze a tör. célja a rombolás, — de ellenszere a műveltség.

Steinfeld Jenő.

TÁRCZA

Az ösök becsülete.

— A „Sátoralja” eredeti tárcája. —

Pataki Kovách Gedeon egy esomó kétes értékű kötelezénynt néhány hold adósságra betáblázott homokos földet meg egy pár miút századbeli ráncos szűrő, rézveretű szögös eszimat kapott apai öröklől.

Fü! állj csak haptákba! Úgy! katonásan! Tudod, én egy fél óra múlva meghalok. Na mit rücskölsz! Ugy kell annak lenni . . . az Isten rendelése. Csak azt akarom még mondani, hogy mi száll rád apai jussul.

A „messzefutón” van 4 darabba egy-egy quarta földem, az lesz a tied. Nem sokat ér, én se tudtam belőle megélni, napraforgónak se való, adósság is van rajta, hát ha egyszer megütik rá a dobot, még csak ne is bántson a lelkiismeret.

A kötvények se érnek semmit. Bolond voltam, jószívű voltam. Péternek is adtam. Pálnak is. Most te veszed hasznát, a tűzbe vetheted mind, majd én számolok érte. Szegényen, koldus módra bagy-

lak. Dolgozz, iparkodj, majd csak emegy egyik nap a másik után.

Igy adták különben nekem is. Az apám véret örököltem. A mit hagytak, azt én se fékeztem el, a hol lehetett toldoztam-foltoztam, ki tshet róla, hogy az Isten így akarta.

Figyelj csak fiam! Nyúlj be a ládába, vedd ki belőle a családi ereklyét. Ugy-e örölsz, hogy végre is a kezodbe foghatod. Ezután már fel is húzhatod. No add csak közelebb.

A fehér hajú öreg reszkette vette kezébe a becses ereklyét. Ki tudja, melyik őseé volt még? Biggyadt, becses szemébe valami csodálatos tűz gyúlt ki, arca pirban égett, keble lázasan libegett, nézte, forgatta egyideig az öreg jószágot, azután gyorsan ajkaihoz vitte s ott, hol a sarkán a három lapos fejú réz-szeg állott, megcsókolta: mind a három szegyet külön-külön.

Azután legyőzve elérékenyülését, folytatta mély, ünnepléyes hangon.

Látod?! Ezt is, a hogy kaptam, úgy adom néked. Ugy vigyázz rá, mint a szemed fényére, még jobban. Csak azt mondom, a mit nekem mondtál az apám a balálos ügyán. „Megbecsüld ezt a eszimat, mintha oltári szentség volna, ez jelképezi a család becsületét. Egyszer szabad esztendőbe felhúzni, Nagypénteken. akkor is a templom ajtó előtt.

Ha kijöttél, ved le . . . Jól megfigyeld, a mit most mondani fogok. Ez a három szög nem cífraság rajta. Van annak oka, hogy ott van. Három figyelmeztetés az: Vigyázz ősi vagyondra, a nevedre és a főségüdre. Már az egyik rozsdát kapott, akár ki is húzhatod, de a másik kettő még fényes, ragyogó, mint az esthajnali esillag. Ha az ősi vagyon elúszott is, de még a Kovách néven semmi folt nincs, senki be nem szennyezte azt. Sok embert megcsalt már a felesége, de még Kováchot — egyet se. Te is úgy vigyázz . . .

De ha mégis megcsik az, hogy ezek a szegyek meghomályosulnak, akkor vedd ki onnan azokat, aztán széles a világ, azt se mond senkinek, hogy valaha Kováchnak hívták. No most gyor ide, esó-koljalak meg. Kovách Gedeon odahajort az ajtóhoz. Mikor az öreg halálókl megcsókolta fiát, befordult a fal felé, egy nagyot lélekzett s azzal elköltözött őseihez.

* * *

Hát biz az első szöveget mindjárt megsemmisíthette volna Kovách Gedeon. De azért nem tette. Megpróbálta a rozsdát kicsiszolni. Dolgozott, csak úgy égett markában a munka: — hiába a szög csak fakült, fakült, a Kováchok ősi vagyona pusztulásnak indult, nem lehetett azt többé embernek megmenteni. Isten csodája, hogy edüig is fentar-

VEGYES HIREK.

— **Házasságok.** Csontos József a sárospataki főiskola derék ifjú tanára e hó 11-én tartotta egybekelését Rimaszombathon Benyó Arankával. Benyó Béla kereskedő leányával. A násznagyok s tanúi tisztelt a véglegény s a Benyó család jó barátai, Makláry P. Miklós sárospataki s Dr. Bartha Béla debreczeni tanárok teljesítették, az egyházi esketést is a véglegény régi hű barátja, Székcsy András íbrányi (szabolcsmezei) lelkesítő végezte remek beszéddel. A nászalkomán egymást követték a szebbnél-szebb tisztek, az új pára az örmöszülékre, Fábry, rimaszombati egy. prot. gimn. igazgatóra, a rimaszombati főgimnáziumra s sárospataki, debreczeni főiskolákra. A polgári esketést díszmagyarban Szabó György polgármester teljesítette. A boldog ifjú pár egyenesen haza Sárospatakra utazott. — **Badár Béla** gázolási iparos, folyó hó 19-én esküdött örök hűséget Gajdos Ilonka kisasszonnyal. — **O. Nosten** Ignác jó hírű sárospataki vendéglős, ugyancsak e hó 19-ikén tartotta esküvőjét Landesmann Jeni, Landesmann M. birtokos kedves leányával Nagy-Mihályban.

— **Atházyses.** Schneider Emil postatisztet Kassáról S.-a.-Ujhelybe és Ladomérszky Károly S.-a.-Ujhelyből Kassára helyezték át.

— **Éltűnt joghallgató.** Mint a „P. H.” írja: Materni Antal s.-a.-ujhelyi születésű 19 éves joghallgató még a múlt év szeptember havában feljött a fővárosba, hogy az egyetemen beiratkozzék. De azóta hozzátartozói hírért sem hallották. Most a rendőrséghez fordultak, de eddig a rendőrség csak annyit tudott közölni, hogy januárban Materni a Sándor utca 21. szám alatt lakott, de hogy onnan hova lett, azt nem lehetett meg tudni.

— **Tanctmulatságok.** A sárospataki ev. ref. főiskola akadémiai ifjúága, egyesítettől olva 6 egylete és könyvtára javára 1895. évi december hó 14-én a város háza összes termeiben hangversenyvel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj személyjegy 1 frt, családijegy 3 frt. Felülvezetéseket köszönettel fogad s hirlapilag nyugtázza a rendezőség. A meghívott Radácsi György theol. tanár, tisztelőbeli elnök vednöksége alatt mintegy 62 akadémiai ifjú írta alá. — **Meghívó** A „sátoralja-ujhelyi izr. szegény iskolázó gyermekek-t segélyező egyesület” javára 1895. évi november hó 30-án, Takáts János földszinti helyiségeiben tartandó zártkörű táncestélyre. Dr. Nagy Armin egyleti elnök. Kezdeté 8 órakor. Személyjegy 2 frt, családijegy 4 frt. Felülvezetése-köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Pénzküldemények Haas Fülöp úrhoz czimzendők.

— **Közgyűlés.** A t. vármegye törvényhatósági bizottságának folyó 1895. évi december hó 2-án délelőtt 10 órakor lesz **rendes közgyűlése.** A közgyűlés nevezetesebb tárgya: 1. A közművelődési pótadó 1896. évre leendő megszavazása. 2. A betegápolási pótadó 1896 évre leendő megszavazása. 3. Az alispán időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról. 4. József császári és királyi főherceggel történő levele. 5. A vármegyei tisztújítás rendkívüli közgyűlés kitűzése iránti intézkedés és a rendkívüli közgyűlés tárgysorozatának megállapítása.

6. Az igazoló-választmány jelentése a választott bizottsági tagok választása eredményéről és a nyilv. sor bemutatása. 7. A belügyminiszter u. évi nyilv. a halottkérelek iránt teendő intézkedés tárgyában. 8. A közgyűlésig beérkező ügyek. 9. A közszolg. zárszámadásai és költségelőirányzatai ak tárgyában. Az állandó választmány 7 tagjai felkéretnek hogy folyó 1895. évi november hó 30-án délelőtt 9 órakor kezdődő ülésen megjelenni szíveskedjenek.

— **Ügyvédi silencium.** A kassai ügyvédi kamara közölni teszi, hogy **Farkas Vilmos** szer-nesi lakos ügyvédet 248.95. sz. a. hozott és a nagy-műveltségű m. kir. Curia által 239. figy. 1895. sz. a. helybenhagyott ítélettel az 1874. 34. t. cikk 68. § a) és b) pontjában körülírt fejeletim vétésé miatt 1896. évi május 12-ig terjedő hat óra az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztette.

— **Jovahagyott alapszabályzat.** A s.-a.-ujhelyi általános helysegélyező pénztár alapszabályait a kereskedő-leleményi miniszter 1895. évi 75.840. sz. a. az 1891. XIV. t. cikk alapján jovahagyási záradékkal látta el.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Ojáh István nagy műhelyi lakos ügyvédjé-lettel, az abauj-szántói járásbíró-sághoz aljegyző-é nevezte ki.

— **Tanfolyam** S.-a.-Ujhelyben a képviselő-testület határozata folyóan egy fős ójtási tanfolyam fog megnyitni. A tanítással Liptay hegyester van megbízva. Bárki elmélet tanulni, és nem hogy fizetni kellene, de az, a ki az ótást hamar megtanulja és a vizsgát sikerral teszi le, az jutalomba részesül. Csak is így lehet jó munkásokat teremteni.

— **Magas hegy.** S.-a.-Ujhely város tulajdonát képező új nevezett „magas hegy” érdő részlethez a földművelési miniszter úr eladást engedélyezvén, az árverés 1895. decz. 2-ikára tűzött ki.

— **Új. Új.** A s.-a.-ujhelyi köztöltésig, főpáncsnokának neve napjára, annak estőlén fáj-lyásünetet rendezett. Ezen egészen új módi névnapj gratuláció formát vajjon fogják-e mások is átvenni?

— **Czirkusz.** S.-a.-Ujhely város képviselő testületében nagy vitát idézett elő, vajjon Kaposi czirkusz direktornak a színház terem átengedése-ék-e 30 előadásra! Nagyon helyes volt átengedni, mert az a színházunk nevezett valami, ugye való egyebre, mint czirkuszi mutatványokra, és Sátor-Alja-Ujhely oly nagyon költsézik, hogy minden garas rá fér.

— **Villanyvilágítás.** S.-a.-Ujhelyben a villanyvilágítási berendezés már annyira elkészült, hogy e hó 28—29-én a próbavilágítás megkezdődik, és decz. 2-án a rendes világítás a városnak átadatik.

— **Kőbánya.** S.-a.-Ujhelyben az úgynevezett zsályomkai kőbánya bérlete az év decz. 31-én lejár. A képviselő már elrendelte az új kiadást hat évre. Az ország minden részében már ismert „Zsályomkai kő” megérdemelné, hogy a verseny-nél minél nagyobb vállalkozók vegyenek részt.

— **Köztemető.** S.-a.-Ujhelyben a köztemető 20 évi vajulás után a megvalósulás stádiumába lépett. A képviselő elrendelte a kisajátítást és meglátta a közegészségügyi bizottságot, hogy a berendezésére vonatkozólag javaslatát mielőbb mu-

tassa be, hogy közel-belül 1896 tavaszán a köztemető megnyitható legyen.

— **Szerecsens feltaláló.** Breiling Mózes sátor-alja-ujhelyi lakos bádogos iparos 6 éves gyermekek által is könnyen kezelhető szitát talált fel, a melyre már a patentot is megkapta. Igen nagy köznevelő s a gazdaságonkora. Ha ezután nem kerül a néhez szitát forgatni Az ezredéves kiállításra mintapéldányt készít derék iparosunk.

— **Kiállítás.** A tokaj hegyaljai cognac gyár részvény-társaság már megkapta az engedélyt arra, hogy cognac gyárterményait az ezredéves kiállításra kiállítsa. A részvény-társaság mindent elkövet, hogy kiállításra fényes legyen mivel a cognac, ma Magyarországon az első helyet foglalja el.

— **Amerikai vessző.** S.-a.-Ujhely város képviselő-életározta hogy első osztályú sűrű por-tális vesszőt ezenkint 3 frton, másol osztályú 1 frton bocsát át a telepfittessel foglalkozóknak. Következő ezen példát más község is.

— **Tűz Mint** lapunkat értesítik. Lelecs községben folyó hó 18-án tűz ütött ki s a fel község a tűz marata éka lett. A tűz keletkezése iránt a nyomozat megindított.

— **Új doktor.** Wintner Sámuel, sárospataki ügyvéd-élet folyó hó 15-én Kolozsváron a jog-és államudományok doktorává avattatott.

— **A Zemplénmegyei függetlenségi és 48-as párt f. évi decz. 2-án reggel 8 órakor S.-a.-Uj-ben, a „Magyar Király”-hoz czimzett vendéglő helyiségében pártéletkeletet tart.**

— **Lelekelő emlékkünnepély** folyt le folyó hó 18-án a s.-a.-ujhelyi sta usquo izr. hítközség zsina-gózában. Most tartottik először meg az 1829 ben elhunyt **Kaestlenbaum** Márten halálának évfordulóját, ki egész vagyonát jóékonyszezra hagyta, még pedig az izr. iskolának százezer, rokonai s ezek iskolába járó gyermekek segélyezésére százezer és más ezölokra nyolcvanezer váltóforintot hagyományozott. A templomtól intelligens közön-ség egészen megtöltötte, a megyei tisztviselők élén **Matolai** Etelc alispánval és **Dökus** Gyula főjegyzővel jelentek meg. Ott láttuk még **Nemes** Lajos kir. tanfelügyelőt és **Kim** Frigyes főmeggyondnokot. Az emlékkünnepély **Ehusechutz** Iszák kántor szép gyászbeszékkel nyitotta meg, majd **Weisz** Mór dr. hatal rabbi nagyvadásu magyar emlékbeszédben esetele az alapítványozó nagy érdemeit. A gyászünnepélyt a hítközség minden évben meg fogja ezentúl tartani.

— **Helyreigazítás.** „Panama S.-a.-Ujhelyben” című multkorai cikkünkre vonatkozólag azon helyre-igazítást közöljük, hogy a s.-a.-ujhelyi pénzügyigaz-gató-ság nál előfordult zavarok felemelítésének azon része, mely a **pénzügyigazgatóság több hivatalo-kúra vonatkozik, tévedésen alapul**, mert a vizsgálat pusztán úgy ügyre vonatkozik, a pénzügyigaz-gatóság hiva alokat nem érintve. Különben a cikk S.-a.-Ujhelyből küldetett be lapunknak s ismervén a beküldött tartózkodás nélkül közöltük azt, bár fentartással, mit a közlemény által foglalt „beküld-detett” szó is igazol. Kérjük azon lap-társainkat, kik e tárgyra vonatkozó híreket netalán tölünk vettek volna, a fentebbiek helyreigazítására.

— **Allatok szállítása Zemplénmegyéből.** A föld-művelésügyi miniszter tekintettel a lenforó közle-

to tta, hosszú harminc estendeig a rozoga alkot-mányt. Veszni kellett annak végre is.

A kötelezvényeket egy pár jó szótér hamar visszaszámaztatta kiállításuknak, hiszen a hol nincs, nem vesz ott a jó Isten se — mondogatta egyszerű-mászor, túrkálva a megsárgult papír-régiségek közt. Visszaadom az irásokot, legalább nem foglalja a helyet. A Sára asszony csóválgatta ugyan néha-néha a fejét, de az öreg mindjárt letorkolta. — Azt akarod, hogy itt álljon lomnak?! Ki lát abból csak egy garast is?! Majd, hogy a neve legyen, hogy Kovách Gedeonnak ennyi meg ennyi adása van. Az én apámát ne átkozza senki fia! Hát bizony a külömben is értéktelen papírok las-sankint elszállingóztak a láda fiából. Bizony ő nem vesződik vele, hogy behajtassa. Bezzeg, vesződött más! Anyyira, hogy a szép sárka homokú negyed telkeskéék elmentek egymásután száll alá... Kovách Gedeon nem azért volt magyar ember, hogy megijedjen a bajtól.

— Na, mit sáptól — mondta az asszonynak! Eddig se tettem össze a kezem, fogok dolgozni most kettőtör. Tehetek én róla, hogy a rossz termékekből soha se telt az adáságra. Ne félj anyuk, van fedelük, a hol megbúzdunk, azután meg a kezem is nem olyan kisaazony-fajta, csak te nyugodj bele, az Úr adta, az Úr elvette, majd log adni mását helyette.

A Sára asszony a kóténye szelét babrálva, ki-fordult a konyhába, Gedeon uram pedig benyúlt a tulipános ládába.

Motortzált ott egy kicsit, azután előszedte a megmaradt örökséget, a keskeny szári, rézveretű czimzát.

Nézegette, nézegette egy darabig, azután rábo-rúlva elkezdett sírni, zokogni, — öregesen, keser-vesen.

Ott alkalmatlankodott még egy pár öreg köny-csepp akkor is, mikor a harapófogóval kibúzta az első szöget, a Kováchok becsületének az első sym-bolumat. Mintha a szivét húzta volna ki vele.

Egyszer késő este imádság-harangozásokor állított be hozzám pár hónappal ezelött Kovách Gedeon. Szemei haragotl csillogtak, vékony balvány ajkai reszkette vonaglottak

— Szerencsés jó estvért kívánok tisztelőndő úr! Inatfalom allasson, azért jöttem volna, hogy... Itt megakadt egy pillanatra, de aztán neki gyür-közve, folytatta... hogy tessék nekem tanácsot adni abba, hogy hát lehet-e, szabad-e minden ember fiának bitangolni egy becsületes embernek a nevéért?

Tudtam, hogy honnan fű a szél. Krixbaum loig a falusi kocsmáros, belügyminiszteri engedéllyel,

Kováchra változtatta a nevét, Magyarzátam azért az öregnek, hogy így megy ez manapság s még József császár nagy buzgalommal fogott hozzá, hogy a szidők magyarosítsák meg neveiket s hogy nemisi intenciója van ennek a dolognak.

Szavaim látszólag igen rosszúl érintették az öreget s úgy vettem észre, mintha kétkedve a fejét is csóválná.

Eppen a legközelebbi lapok valamelyikében olvastam a nérváltoztatási rovatban a Krixbaumra vonatkozó adatokat is, odalépvé íróasztalomhoz, rövid keresés után megtaláltam a kérdéses lap számot. Néze Kovách uram, itten van. Olvas, olvas belemélyedve, egyszer, mintha valami szédülés féle forná el, meginog a széken.

Mi baja? — kérdém, felugorva. Semmi! semmi — szólt rekedten. — Csak az öregség. De bocsánatot kérek, menni kell már hazafelé.

Két hónapig nem láttam Kováchot sehol. Egyszer a mezőről jöve haza, betértem fehér falú, szalmás házacskájába.

Kovách Gedeon künnt ült a fa alatt. Fehér volt, mint a kréta és kiaszott, mint a kór.

Mi a baj Kovách uram?! Egy darabig merően nézett, hallgatott, azután göröcs zokogás közt kezébe vette a melléte levő régi csizmét.

kedési viszonyokra, az átlakat szállító közönség érdekében és a s.-a.-ujhelyi ker. állami állatorvos előterjesztése alapján elrendelte, hogy mindazon esetekben, a midőn állatoknak vasúton történő szállításánál állami állatorvos közbenjárása kötelező, a tisztalúci, taktaharkányi, szerekesi és tokaji vasúti állomásokon az állatvizsgálatokat a s.-a.-ujhelyi ker. állami állatorvos helyett, a miskolci ker. állami állatorvos teljesítse.

Kereskedők, czukrászok és kávéosok ital-mérséi engedélyei. Legközelebbi három évre való adóbiztosításoknak befejezésükhöz közeledése folytán kijelentette a pénzügyminiszter, hogy azok a bejegyzett czégi fűszer, anyag és vegyeskereskedők, valamint azok a czukrászok és kávéosok, a kik ez idő szerint korlátozott mértékben való elárusításra bírnak engedélyt, ha jövőre is csak az eddigi korlátok közt kívánják a kismértékben való elárusítást gyakorolni, engedélyeik birtokában minden további kérélemzés vagy tárgyalás nélkül megkaphatják. Ha azonban jövőre a kismértékben való elárusítást korlátlanul kívánják gyakorolni, jelenlegi engedélyeiket ily korlátlan engedélyre való kicserélése mellett mutassák le a pénzügyvizsgálatoságnak, mely részükre az új engedélyeket minden tárgyalás nélkül kiszolgáltatja.

Csőd a s.-a.-ujhelyi törvényszék részéről **Leγγελ János** gálszécsi lelkész, bejegyzett kereskedő ellen, ennek bárhol található ingó és — Horvát Szlavonorságok kivételével — a magyar állam területén lévő ingatlan javaira a csőd megnyitott Csődbiztosító Józsa István törvényszéki bírót, főmegmondokul dr. Elek Imre gálszécsi lakos ügyvéd, helyettesül dr. Thuránszky Zoltán sátor-alja-ujhelyi ügyvéd nevezettek ki.

Hölgyeink figyelmébe! Minden divatújság felesleges annak, a ki a „Képes Családi Lapok“ című szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lapot megrendeli. A „K. Cs. L.“ minden második számában hoz egyenesen a párisi utolsó divatminták után készült divatképeket, melyekhez az igényes divatleírás is járul. A „K. Cs. L.“-ban a bő és kimerítő divattudósításokon kívül, mely ki-zárólagosan a „Hölgyek Lapján“ jelenik meg, két irvny felőlapon közöl két eredeti, egy fordított regényt, ebeszéléseket, rajzokat, humoreszkeket és költeményeket. Előfizetésí ára egész évre 6 frt, félévére 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

A s.-a.-ujhelyi általános ipartestületi beteg-ségélyező pénztár alapszabályait a nm. kereske-delmi miniszter úr jóváhagyta s így 1896. év jan. 1-én életbe lép — de mást nem is tehetett volna mikor minden oldalról igénybe vették a pártoló-felirat — csak az a baj, hogy a magas pártolók-e pénztár keletkezésének előzményeit nem ismer-ték, hisz magok az iparosok nagy zóme azon tév-híttben van, illetve azt terjesztik önmagok között, hogy miért nem pártolnák a testületi pénztárt, hiszen abba ezután csak a segédek fognak befizetni s a vezető mégis ők maradnak. Ezek után azt hiszem minden magyarázat fölösleges arra, hogy miért elve-ken jött létre a pénztár és arra is, hogy kik fog-ják megkeserülni — a munkások, azok a szegény

Ez instálom alásán!
Egyik kezébe a eszma volt, másikban a kihű-zött második szeg.

— Soha senkinek nem vettem, a másét egy szegét el nem vettem, megöriztem az apám nevét mocok nélkül és most egy jött-ment becseleníti meg a nevünket, ez fáj nekem, ez visz engem a sirba.

Beszéltem neki sok mindent a megváltozott időkről, megakartam győzni, hogy jól van ez így s hogy nem szegény az, ha valaki felveszi a ne-vünket, no meg azt sem szabad felelni, hogy mi emberek egymásnak testvérei vagyunk.

Hisz legalább ne „ch“-val írni a nevét, fakadt ki az öreg véglékeseredésében.

Többet nem is beszéltem vele.

Csodálatos, de a bánat csakugyan sirba vitte.

Utolsó órájában ő is magához hívta a fiát, el-mondta neki, a mit az apja mondott.

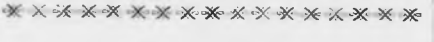
Látod fiam, suttogta szavait végezte, erőtlenu-l én nem tudtam megörizni, de hát sok is volt az, három szög. Neked csak egy maradt, könnyebb lesz a helyzetod, vigyázz a feleségedre.

Gondolkozom a Kovács (Gedeon) históriáján. Egy szánalmas mosoly tolu ajakamra: Szegény öreg, neki ez az utolsó szög csupán „csak“ volt. Úgy látszik, hogy nem ismerte az asszonyokat.

Janka Károly.

munkások! Humanizmus? igazi humanizmus mikor jön el a te országod? Kell-e azt mondanom, hogy a kerületi pénztár tisztviselőinek a fizetése le nem szállítható orvos nem-e miúndkét pénztárba fog kelleni, a vidéki ellenőrés nem-e annyiba fog ke-rülni, mint eddig s mindennek úgy kell lenni, mint eddig, s most már nem kettő, de három pénz-tár beruházása hol van s a kettőnek újabb tiszt-viselői hol vannak, azokat is fizetni fogják — de ha nem fog telni a behizetésből — akkor felfog-ják emelni, kinek a zsebéből? A munkásból, csak rajta, előre urak ezzel az elvel, így javul a munkáskérdés s a szocializmus felé, csak aztán ne kiabáljanak, hogy haj van, mert ne felejdők, hogy a mai nyomott rendszer mellett az iparos nem fizet-heti munkását érdem szerint, s önké még azt is, a mi a létfenntartásra kell. — Különböző címeken el fogják venni, bizony ha ezeket tudták volna a magas pártfogók, nem tudom, ha lett volna-e szentesített alapszabály? s a mikor már késo meg-tudjuk, akkor tüzrel, rassal akarják elnyelni a mun-káskérdést — pedig mindig jobb volna előbb, mint utóbb segíteni a bajon.

Egy munkás.

C S A R N O K. Felolvasó estély

a sárospataki Tompa-szobor javára.

A magyar irodalmi önképző társulat f. hó 16-án tartotta meg az idei első felolvasó estélyét.

Az évekkel ezeltört dr. Bartha Béla által kitű-zött kettős cél érdekében azóta is minden töle telhető elkövet a lelkes kis-társaság, hogy a kö-zönséget szórakoztassa és gyarapítsa a „Tompa-szobor alap“-ot. Epen ez iskolai évi társulat az, a mely a legnagyobb feladatot tűzte ki maga elé: a kimondott eszme megvalósítását, a Tompa Mi-hály meliszobrának a milleniumra való felállítá-sát. Mint a társulat buzgó ifjú tanár elnöke, dr. Finke Ferenc az „Ifjusági Közlöny“ hasábjain is emítette s a felolvasó estély megnyitó beszédé-ben újból hangsúlyozta. — részint az e fajta felol-vasásokkal, részint a pataki közönség megírásá-sal — az eddig megírók összeghez még annyit kell öszszehozni, hogy a terv sikerüljön. Ez a leg-nagyobb, ez a legnehezebb feladat, a melynek si-keres megoldása esetén bizony nem kevesebb di-esőség illeti az alapvetőknel a mű bejezőit.

A műsor a következők volt: 1. Megnyitó beszéd. Dr. Finke Ferenc tanár-elnököt. Rámutat a kü-löns céla, kéri a közönség pártfogását s az ide-i felolvasó estélyeket lelkes szavakkal megnyitja 2. Putnoki Pál, hittanhallgató, társ. alelnök olvassa fel ezután Fábán Géza hittanhallgató társ. tag két gyönyörű költeményét. A tehetséges fiatal költő neve különben ismeretes a nagyobb szépiro-dalmi lapokból. Lapunk is közötti már töle egy remek kis költeményt „Pacsirta szó“ oim alatt, mely szélesebb körben méltó feltűntést keltett. 3. Egy újabban igen felkapott, kedves magyar népdal egyveleget énekel a főiskolai énekkar. Ez a Méder-féle „Népdalok.“ Az előadásban nem sok kifogásolni való volt. Ősi főiskolánk százados ének-kara különben mindig híres volt arról, hogy a magyar dalokat a legszűbben: mély érzéssel és nagy precizitással adta elő. Ennek osát körülbelül a magyar fiuk szívében kell keresni, melynek nem nagy megerőtítésébe kerül, hogy megnyissa ka-meráit a népdalok tartalmának: a szerelemnek. 4. pont volt Horváth Dezső komoly szavaltala: Bos-nyák Zsófia, Tompa Mihálytól. Ebben már nagyon kevés volt az igaz órzés. Kár, hogy szép organu-mát az alpbátoz szorgalmatba bocsátja. Kezeinek a gesztikulálásra alkalmas ügyességével meg visz-szaéi. Egy-egy melléjezést mindig az archime-dési csigavonalak levegőben való lerajzolása előzte meg. 5. Ezután Pál Ernő joghallgató olvasta fel sok ügyességről és szellemről tanusoktól csevegé-sét, melyben satiricusan kél ki a mai napag még folyton uralkodó hibás nyelvhasználat, különösen a germanizmus ellen, melynek okául egyenesen a közoktatási rendszer helytelenségét tartja. Felolva-sásának különösen az a része, a melyben a közép-iskolák alsóbb osztályainak az idegen nyelvekkel való elhalmozottságát helyteleníti, zajos tetsz-és-nyilvánításra ragadta a vele együtt érző algmá-zista publikumot. Hát a professorok? — Azt hi-zsam: consentire videtur s kiváncsian várják a nagy toasztozó legközelebbi poharköszöntőjét. 6. Később kivül legkiemelkedőbb pontja volt a pro-grammnak dr. Mechner Sándor jogakadémiai tanár

filéink játéka, dr. Zsind-ly tanár zongora-kisér-ete mellett. Egy csinosan komponált po-purrít, majd a szőni nem akaró toszbar lecsittítására újra meg újra népalokat játszott a pástókor mola hangszerét művészi-eg kezelő tanár ur Reméjlik, hogy többé-r is fog meg gyöny rkódtetni bennün-ket a dalait mozgó bibójos hangjával.

7. Putnoki alelnök útt ismét a felolvasó asztal-hoz s szűlemes értekezést tartott a csokról. A felolvasó tereknek ezt az eleseplét főmáját ér-dekesen körül tudta eszevgni s a világ legnépszé-rűbb tárgyát helyvel helyvel igen kiadóatosan tudta méltatni. Bár mint felolvasó megjegy-zete nem helyezkedhetik tapasztalati s-omponra, mert e tekintetben igen gyér ismerettel rendelkezik, még sem lehet töle elvitatni, hogy tárgya iránt kiváló előszeretettel viselkedik s nagy hajlandósága van magát tovább közeitni.

8. A putnoki diáks g egyik népszé-rű alakja, a bohókás Szabó Zoltán joghallgató lebbent fel ez után az em-levévre s muabatta a közönséget a „Volapük nyelvé“ című ismeretes monológjal. Mint szavaltat sok kifogás alá esbhtnek különösen a ma-gatartás és talajlás tekintetében, de kacsikeltó arcajátka, ügyes beérei, még a 2-s kritikus fel-vont szemelőit is elsimították és megvették a szét.

9. Utolsó pontja volt a hosszúra nyult program-mal a „Tavas és szerelem“ keringő előadása a főisk. zenekarról. A nagyobbára naturalistakból alakult zenekar kielégítően működött s ha voltak is hiányok játékában, azokat természetesen annak a nehezségnek kell betudni a mely nehezséggel okvetlenül küzdenie kell a dilettantizmus-nak külö-nösen műdaraboknál, mint a melyen a „Tavas és szerelem“ zenekari átirata is le-nár azt meg lehet kívánni naturalistakról is, hogy bango'ni ta-nuljanak meg! S ezt megkívánjuk még a „Tavas és szerelem“-nél is.

Eldős után táncra perdült a vidám ifjuság s járta egész a hajnalig.

Az általában igen szépen sikerült estélyért di-es-éret illeti az önképző-társulatot, különösen fárad-hatatlann elnököt dr. Finke Ferenc társat urat.

A kettős cél: a Tompa-szobor és a kellem-s-fél-esti szórakozások érd kében ohajtandó volna, ha minél előbb í-mét találkoznók társulat és publi-kum. Vizontlátásig!
Egy !-es kritikus.

Szerkesztői üzenetek.

N. A. Négyes. Mi lesz Raddal! — **N. S. A. Ujhely.** Nehezen juthatok hozzá. Egy keveset láttam is már belőle! — **K. G. Helyben.** Jönni fog, kérjük valamelyik délután szerkesztő-ségünket felkeresni. **B. A. Galantha** Az előléptettség gratulálunk. — **M. I. Z. Agárd.** Kiváncsán szerint a hiányzó számot elküldtük. — **Z. A. Kolozsár.** Megkaptuk s fel-haszaljuk. Udv! — **M. J. Új-Pest.** Lapunk multi száma-ban megemlékeztünk arról, s így a beküldött egész terjed-mében már nem hozhatjuk. Különb az eszméret gra-tulálunk. — **F. A. Kis-Várda.** Szaraz ágon halgató ajak-kal! — **L. M. S. A. Ujhely.** Küldhetnél valamit! — **M. I.** A jó híradatokat megkaptam s leveléd szerint okvetlen eljaro-k. **R. S. A. Ujhely.** Az apróságot, meg azt a másikat köszönjük. Legyen mind gyakrabban szerezsenek. Szives udvölet. — **F. K. Szerecsen.** Azon a vidéken nem történik semmi! — **F. G. Helyben.** Folytatásom nem lesz? — **Sem-per.** S. A. Ujhely. Jónni fog. — **T. G. B. Halász.** Mi is esodálva vettük a czimszalagot. Úgy látszik a pataki pos-ta új gyakornok lehet, a ki Bodrog-Halászt nem a Bodrog mellett, hanem a Duna mellett keresi. — A kinek, mint Onnek a postán fiukja is van évek óta, bizony nehezere eshet az ilyen pontosság. Ezentúl ráteszszuk még a megéy-t is, úgy talán biztosan megkapja a lapot s nem lesz oka ellénnük zúgolódni. Udv!

Pályázat szolókárok szállítására.

A tarczali m. kir. vinczellériskolával kapcsolatos állami amerikai szolotelepek részére a jövő év tavaszán szükséges szolókárok szállítására pályázatot nyitok.

Az összes szükséglet 110,000 darab 2 méter ma-gas vastagabb végén hegyezet s legalább 25 □ □ kereszt-metszet felülettel bíró karóbol fog állani, mely készletből 65,000 drb. Tarczala, 20,000 drb. Liska-Tolcsa s végül 25,000 drb. Bodrog-Keresztur állomásra szállítandó lesz; jobában áll azonban pályázaton a tarczali, illetve a tolcsvai stb. telepe való közvetlen szállításra is ajánlatot tenni, ha ugy véli, hogy reányre a tengelyen való szállítás előnyö-sébb lesz.

A karók beszállításának határideje 1896. évi márczius há 10-ike s az ajánlatok a rendelkezési állomáson esetleg telpepen leendő átvétel feltétele mellett tendők.

A fenti összes kötelezettségek biztosítására a 10°. bánat-pénzzel és legalább 50–50 drb. mintakarival felszerelt ajánlatok alóírott igazgatósigához. nyitok évi december há 8-dikáig nyújthatók be; pályázók ajánlatainak miként történet elintézését három nap alatt értesítve leszenek.

Tarczalon, 1895. évi november há 20-an.

Kovinszky
m. k. v. isk. igazgatója.

